EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 22.8.2005
KOM(2005) 381 lõplik

2005/0158 (COD)
2005/0159 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

millega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel Tšehhi Vabariik, Eesti, Küpros, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia ja Slovakkia tunnustavad ühepoolselt teatavaid dokumente võrdväärsena oma siseriiklike viisadega, mille nad on välja andnud oma territooriumilt läbisõiduks

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

millega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel liikmesriigid tunnustavad ühepoolselt teatavaid Šveitsi ja Liechtensteini väljaantud elamislubasid oma territooriumilt läbisõiduks

(komisjoni esitatud)

SELETUSKIRI

1. SISSEJUHATUS

Teiste liikmesriikide väljaantud reisidokumentide vastastikune tunnustamine on sisepiirideta ala loomise üheks aluspõhimõtteks. Selle põhimõtte taotletav eesmärk on võimaldada kolmanda riigi kodanikul, kellele ühises alas täiel määral osalev liikmesriik on välja andnud teatavaid dokumente, siseneda ühisesse alasse ja/või selles vabalt liikuda, ilma et tema suhtes kohaldataks mingeid täiendavaid nõudmisi. Selle põhimõtte eduka rakendamise eeldusteks on partnerite vaheline usaldus ja usaldusväärsus dokumentide turvalisuse suhtes ning isikute piisav kontrollimine ühiste kriteeriumite ja protseduuride alusel, et vältida igasugust selle kategooria isikute liikuvusega seotud riski.

Praegune Schengeni *acquis* sätestab ühtse viisa vastastikuse tunnustamise (19. juuni 1990. aasta konventsioon, millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut Beneluxi Majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi valitsuste vahel nende ühispiiridel kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta (edaspidi "Schengeni konventsioon"), artikkel 10)[1], mis on kinnitatud määruse (EÜ) nr 539/2001[2] artikliga 2, milles sätestatakse, et Schengeni liikmesriigi väljaantud viisa kehtib ka teise Schengeni liikmesriigi välispiiride ületamisel lühiajalise viibimise või läbisõidu eesmärgil. Praegused Schengeni *acquis*' sätted (Schengeni konventsiooni artiklid 18 ja 21) näevad ka ette Schengeni *acquis*'d täielikult rakendavate liikmesriikide väljaantud pikaajaliste viisade ja elamislubade vastastikuse tunnustamise süsteemi. See vastastikuse tunnustamise süsteem hõlmab läbisõitu (artikkel 18) ja lühiajalist viibimist (artikkel 21).

Mis puutub uutesse liikmesriikidesse, siis ühinemisakti artiklis 3 sätestatud niinimetatud "Schengeni kaheetapiline rakendamismenetlus" tähendab, et kuigi nad peavad ühinemise järel kohaldama viisanõuete suhtes määrust (EÜ) nr 539/2001 ja seega kohaldama selle 1. lisas loetletud kolmandate riikide kodanike suhtes viisanõudeid, peavad nad jätkama oma siseriiklike viisade väljaandmist kuni nõukogu otsuse vastuvõtmiseni, millega neil lubatakse Schengeni alaga täielikult integreeruda.

Schengeni viisa määratlus määruse (EÜ) nr 539/2001 artiklis 2 välistab võimaluse, et Schengeni *acquis*'d täielikult rakendava riigi väljaantud lühiajalist viisat saaks tunnustada võrdväärsena sellise teise liikmesriigi väljaantud siseriikliku viisaga, kes ei ole ühise alaga täielikult integreerunud, mistõttu viimati nimetatud liikmesriik ei või sellise võrdväärsuse puudumise tõttu anda kolmandate riikide kodanikele, kelle suhtes kohaldatakse viisanõuet, luba oma territooriumilt läbisõiduks ja sellel viibimiseks ilma oma siseriiklikku viisat nõudmata. Lisaks sellele ei näe määrus ette elamislubade ja viisade võrdväärsust.

Peale selle ei kohaldata Schengeni läbisõidu ja lühiajalise viibimise suhtes kohaldatavaid tunnustamise eeskirju vanade ja uute liikmesriikide vahelistes suhetes alates ühinemise hetkest. Sellest tulenevalt on uutel liikmesriikidel ühinemisel kohustus anda kolmandate riikide kodanikele, kelle suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 539/2001 kohast viisanõuet, oma territooriumile sisenemiseks ja sellest läbisõiduks välja siseriiklikud viisad isegi juhul, kui kõnealustel isikutel on Schengeni elamisluba või viisa või mõne Schengeni riigi väljaantud pikaajaline siseriiklik viisa.

---

[1] EÜT L 239, 22.9.2000, lk 19.

[2] 15. märtsi 2001. aasta määrus (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (EÜT L 81, 21.3.2001, lk 1). Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 851/2005 (ELT L 141, 04.06.2005, lk 3).

Kuigi kõik Schengeni *acquis'* sätted välispiiride kohta, kaasa arvatud Schengeni konventsiooni artikli 5 lõige 3, on paigutatud Schengeni nende sätete kategooriasse, mida uued liikmesriigid peavad kohaldama oma vastastikustes suhetes ja mida peab kohaldama uute ja vanade liikmesriikide vahelistes suhetes[3] alates ühinemisest, ei kaasne sellega iseenesest elamislubade kohustusliku vastastikuse tunnustamise kord välispiiride ületamisel, sest sellise tunnustamise korra vältimatult vajalik põhielement – s.t asjakohaste elamislubade loetelu, mis on toodud üldkäsiraamatu XI lisas – on tahtlikult ja selgesõnaliselt I kategooriast (ühinemisel kohaldatavad sätted) välja jäetud. See on täielikult kooskõlas asjaoluga, et kõik Schengeni *acquis'* sätted, millega kehtestatakse dokumentide (viisade, elamislubade jms) vastastikuse tunnustamise kord, on paigutatud II kategooriasse (sätted, mida kohaldatakse alates nõukogu määratavast kuupäevast). Artikli 5 lõikes 3 on määratletud ja piiritletud ainult need sisenemistingimused, mida on vaja kontrollida.

Sama moodi käsitleb artikli 5 lõige 1 nende kolmandate riikide kodanike sisenemistingimusi, kellelt nõutakse viisat, ilma lühiajalise viisa vastastikust tunnustamist kehtestamata. Artikli 5 lõige 1 põhineb Schengeni konventsiooni artikliga 10 kehtestatud lühiajalise viisa kohustusliku vastastikuse tunnustamise süsteemil. Nimetatud artikli 5 lõige 1, mis on alates ühinemise kuupäevast kohaldatav ka uute liikmesriikide suhtes, ei kohusta Schengeni vanu liikmesriike tunnustama uute liikmesriikide väljaantud viisat; ka ei kohusta see uusi liikmesriike tunnustama Schengeni viisasid.

Peale selle kohaldatakse artikli 5 lõiget 3 ainult nende kolmandate riikide kodanike suhtes, kellel on elamisluba ja kes soovivad teise liikmesriigi territooriumist läbi sõita, et oma elukohta tagasi pöörduda; seda ei kohaldata selliste isikute suhtes, kes soovivad sõita läbi mõne liikmesriigi territooriumi, et reisida oma elukohaliikmesriigist kolmandasse riiki. Artikli 5 lõikes 3 sätestatud loa andmist ei kohaldata ka isikute suhtes, kellel on lühiajaline viisa. Seega ei ole see säte asjakohaseks lahenduseks enamikule eespool kirjeldatud probleemidest.

Enne ühinemist Euroopa Liiduga tunnustasid mõned uued liikmesriigid oma geograafilise asukoha tõttu peamistel transiiditeedel praktikas Schengeni riikide poolt läbisõiduks ja/või lühiajaliseks viibimiseks väljaantud lühiajalisi ühtseid viisasid, pikaajalisi viisasid ja elamislube võrdväärsetena oma siseriiklike viisadega. Selliste dokumentide tunnustamine põhines uute liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelistel kahepoolsetel kokkulepetel või ühepoolsetel siseriiklikel otsustel[4]. Uued liikmesriigid osutasid haldusraskustele, millega nad seisavad vastamisi alates Euroopa Liiduga ühinemisest, mil nad asendasid oma senise tunnustamise praktika uue korraga, mille kohaselt neilt nõuti siseriiklike transiitviisade või lühiajaliste viisade väljaandmist Schengeni viisat või Schengeni riigi väljaantud elamisluba või siseriiklikku pikaajalist viisat omavatele kolmandate riikide kodanikele. Eriti rõhutasid nad märkimisväärset täiendavat halduskoormust oma liikmesriikides asuvatele saatkondadele ja konsulaaresindustele. Nad rõhutasid ka, et isikud, keda need load puudutavad, ei kujuta endast mingit ohtu uutele liikmesriikidele, sest enne Schengeni viisade, elamislubade või

---

[3] Nimetatud artikli 5 lõike 3 kohaselt "välismaalasel, kellel on ühe konventsiooniosalise antud elamisluba … on lubatud sõita läbi konventsiooniosaliste territooriumi, välja arvatud juhul, kui konventsiooniosaline, kelle välispiiri ületamist ta taotleb, on kandnud ta sissesõidukeeluregistrisse".

[4] Näiteks sisaldub kahepoolsetes kokkulepetes, mille Poola sõlmis kõigepealt Ukraina, siis Valgevene ja lõpuks Venemaaga, säte, mis lubab nende riikide Schengeni viisat või elamisluba omavatel kodanikel Poolast läbi sõita, ilma et neilt nõutaks Poola transiitviisat. Sloveenia puhul oli selliste läbisõidu ja lühiajalise viibimise dokumentide tunnustamise õiguslikuks aluseks valitsuse otsus, mis põhines mitteametlikel kahepoolsetel kokkulepetel Türgi, Endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi, Bosnia ja Hertsegoviina, Serbia ja Montenegro ning Venemaaga. Ungari on sõlminud sarnaseid sätteid sisaldavad kahepoolsed kokkulepped Serbia ja Montenegro ja Ukrainaga.

siseriikliike viisade väljaandmist rakendavad Schengeni riigid nende suhtes mitmeid rangeid kontrolle ja järelpärimisi.

Peale selle ei võimalda olemasolevad eeskirjad Schengeni riikidel tunnustada kolmandate riikide elamislubasid, näiteks Šveitsi või Liechtensteini väljaantud elamislubasid, Schengeni territooriumist läbisõiduks või seal lühiajaliseks viibimiseks. See tähendab, et kolmandate riikide kodanikud, kellel on Šveitsi või Liechtensteini väljaantud elamisluba ja kelle suhtes kohaldatakse viisanõuet, peavad oma asukohamaale tagasi pöördumiseks taotlema ühisest alast läbisõiduks viisa. Olulise sesoonse liikuvuse tõttu (nt suvepuhkuste perioodil) seisavad teatavate selliste liikmesriikide konsulaaresindused Šveitsis ja Liechtensteinis, keda need liikumised nende geograafilise asukoha tõttu eriti puudutavad, vastamisi raske halduskoormusega vajaduse tõttu anda nõutavad viisad nimetatud perioodidel õigeaegselt välja. Šveitsi välisriigi kodanike keskregistri 2003. aasta aprillis läbiviidud uuringu kohaselt puudutab selline sesoonne läbisõit 514 250 inimest. Samad probleemid esinevad ka Liechtensteini väljaantud elamislubadega isikute läbisõidu puhul, kuigi arvud on väiksemad[5].

Šveitsi ametivõimud on praegu Euroopa Liidu liikmesriikide väljaantud elamislubade omanikud viisanõudest (2000. aasta juulis jõustunud seaduse alusel) vabastanud. See Euroopa Liidu liikmesriikide väljaantud elamislubade ühepoolne tunnustamine Šveitsi poolt võrdväärsena oma siseriiklike viisadega kehtib transiitviisade ja lühiajaliste viisade suhtes. Pikemas perspektiivis lahendatakse Šveitsi elamislubade tunnustamise küsimus 25.10.2004 allkirjastatud lepingu alusel, mille eesmärgiks on Šveitsi ühinemine Schengeni *acquis*'ga. Ometi võtab allkirjastamine ja sellele järgnev ratifitseerimine siiski veel pisut aega. Peale selle tuleb enne, kui Šveits saab Schengeni *acquis*'s täielikult osaleda, viia läbi lepingu rakendamise kõigi vajalike eeltingimuste hindamine. Sellele vaatamata vajab praegune probleem kiiret lahendust, et täita liikmesriikide huvisid.

Kuna *acquis*'s puuduvad erisätted, mis võimaldaksid tõstatatud küsimusele positiivse vastuse anda, ja vastamaks liikmesriikide vajadusele sobiva lahenduse järele, uuris komisjon võimalust võtta vastu erisüsteem, mis põhineb ühepoolse tunnustamise meetodil.

2. KAKS ETTEPANEKUT

Kahele eespool kirjeldatud olukorrale lahenduse leidmiseks kaalus komisjon vajadust sobiva lahenduse järele, mis tagaks kõrge julgeoleku taseme ja väldiks Schengeni ala kesksete põhimõtete ja sujuva toimimise kahjustamist.

Sellest tulenevalt pannakse ette kaks meedet:

Seoses uute liikmesriikidega Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel uued liikmesriigid

---

[5] Pärast selle küsimuse arutelu esimest vooru asjaomases nõukogu töörühmas püüdsid liikmesriigid lahendada probleemi olemasolevate transiitviisa suhtes kehtivate sätete raames (ühiste konsulaarjuhiste punkt 1.2.1.2), kasutades pikaajalise kehtivusajaga (üks või kaks aastat) transiitviisade väljaandmise võimalust ja lubades rohkem kui ühte läbisõitu. Ometi ei viinud see praktiline korraldus piisava lahenduseni. Eelkõige ei ole liikmesriigid, keda see puudutab, rakendanud seda süstemaatiliselt ja ühtselt ning selle mõju viisataotluste koguarvu vähendamisele oli piiratud. Tegelikult liiguvad asjasse puutuvad inimesed põhimõtteliselt kord aastas, mistõttu üheaastase kehtivusajaga mitmekordse sissesõidu õigusega transiitviisa ei ole kõige asjakohasem meede nende liikumise lihtsustamiseks. Šveitsi elamislubade kehtivusaja tõttu, mis on piiratud ühe aastaga ja mida võidakse pikendada, ei saa kohapealsed konsulaaresindused anda välja pikema kehtivusajaga transiitviisasid. Saadud kogemustest lähtuvalt võtsid liikmesriigid seisukoha, mis toetab pikemaajalist lahendust sellele küsimusele, võttes arvesse asjaolu, et inimesed, keda luba puudutab, ei kujuta endast ohtu, sest nad elavad ja töötavad seaduslikult Šveitsis ja Liechtensteinis.

tunnustavad üleminekuperioodil ühepoolselt teatavaid Schengeni riikide väljaantud dokumente ja millega nähakse ette ka võimalus laiendada tunnustamise korda teiste uute liikmesriikide väljaantud dokumentidele (punkt 2.1).

Sel eesmärgil on komisjon arvesse võtnud:

- uute liikmesriikide erivajadusi viisade valdkonnas üleminekuperioodil kuni nende täieliku integreerumiseni Schengeni alaga, mil nende suhtes hakatakse kohaldama *acquis*'s ettenähtud vastastikuse tunnustamise eeskirju;

- rangeid kontrolle ja järelpärimisi, mida liikmesriikide pädevad ametiasutused rakendavad kolmandate riikide kodanike suhtes enne neile Schengeni või siseriiklike dokumentide välja andmist;

- vähest ohtu, mida selle kategooria isikud uute liikmesriikide jaoks kujutavad.

Seoses Šveitsi ja Liechtensteini väljaantud elamislubadega Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel tunnustatakse ühepoolselt teatavaid Šveitsi ja Liechtensteini väljaantud elamislubasid võrdväärsena viisadega, mille liikmesriigid on välja andnud oma territooriumilt läbisõiduks (punkt 2.2).

Erikorra määratlemisel on komisjon arvesse võtnud:

- pidevaid haldusraskusi, millega liikmesriikide mõned konsulaaresindused Šveitsis ja Liechtensteinis seisavad vastamisi seoses viisade väljaandmisega kolmandate riikide kodanikele, kes neis riikides seaduslikult elavad ja töötavad;

- vähest ohtu, mida liikmesriikide jaoks kujutavad endast nende territooriumilt läbisõitvad Šveitsi ja Liechtensteini väljaantud elamislubade omanikud.

2005/0158 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

millega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel Tšehhi Vabariik, Eesti, Küpros, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia ja Slovakkia tunnustavad ühepoolselt teatavaid dokumente võrdväärsena oma siseriiklike viisadega, mille nad on välja andnud oma territooriumilt läbisõiduks

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 62 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,[6]

tegutsedes asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras

ning arvestades järgmist:

(1) 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 1 kohaselt peavad Euroopa Liiduga 1. mail 2004. aastal ühinenud liikmesriigid kohaldama alates ühinemise kuupäevast nõukogu 15. märtsi 2001. aasta määruse (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud,[7] 1. lisas loetletud kolmandate riikide kodanike suhtes viisanõudeid.

(2) 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 2 kohaselt kohaldatakse Schengeni acquis' sätteid lühiajaliste ühtsete viisade väljaandmise tingimuste ja kriteeriumide, viisade vastastikuse tunnustamise ning elamislubade ja viisade võrdväärsuse kohta uute liikmesriikide suhtes alles pärast vastavasisulise nõukogu otsuse vastuvõtmist. Siiski on need sätted uute liikmesriikide jaoks siduvad alates ühinemise kuupäevast.

(3) Seetõttu nõutakse uutelt liikmesriikidelt siseriiklike viisade väljaandmist oma territooriumile sisenemiseks ja sellest läbisõiduks Schengeni *acquis*'d täielikult rakendava liikmesriigi väljaantud ühtset viisat, pikaajalist viisat või elamisluba või teiste uute liikmesriikide väljaantud sarnast dokumenti omavatele kolmandate riikide kodanikele.

(4) Isikud, kellel on Schengeni *acquis*'d täielikult rakendavate liikmesriikide ja uute liikmesriikide väljaantud dokumendid, ei kujuta endast mingit ohtu uutele liikmesriikidele, sest teised liikmesriigid on nende suhtes rakendanud kõiki vajalikke kontrolle. Uutele liikmesriikidele põhjendematu täiendava halduskoormuse panemise vältimiseks tuleks võtta vastu ühised eeskirjad, mille kohaselt lubataks uutel liikmesriikidel tunnustada neid dokumente ühepoolselt võrdväärsena nende siseriikliku viisaga ja kehtestada selle ühepoolse võrdväärsuse alusel välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord.

---

[6] ELT C […], […], lk […].

[7] EÜT L 81, 21.3.2001, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 851/2005 (ELT L 141, 04.06.2005, lk 3).

(5) Ühiseid eeskirju peaks kohaldama üleminekuperioodi jooksul kuni 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 2 esimeses lõigus osutatud nõukogu otsusega määratava kuupäevani.

(6) Dokumentide tunnustamine peaks piirduma vaid dokumentidega läbisõiduks ühe või enama uue liikmesriigi territooriumist, piiramata uute liikmesriikide võimalust anda välja siseriiklikke lühiajalisi viisasid. Ühises süsteemis osalemine peaks olema vabatahtlik, panemata uutele liikmesriikidele täiendavaid kohustusi 2003. aasta ühinemisaktis määratletu kohaselt.

(7) Ühiseid eeskirju peaks kohaldama Schengeni *acquis*'d täielikult rakendavate liikmesriikide väljaantud ühtsete lühiajaliste viisade, pikaajaliste viisade ja elamislubade ning teiste uute liikmesriikide väljaantud lühiajaliste viisade, pikaajaliste viisade ja elamislubade suhtes.

(8) 19. juuni 1990. aasta konventsioon, millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut Beneluxi Majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi valitsuste vahel nende ühispiiridel kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta[8] (edaspidi "Schengeni konventsioon"), artikli 5 lõikes 1 sätestatud sisenemistingimusi, välja arvatud artikli 5 lõike 1 punktis b ettenähtuid, tuleb täita selles ulatuses, mil selle otsusega kehtestatakse ühepoolse tunnustamise kord, mille kohaselt Schengeni *acquis*'d täielikult rakendavate liikmesriikide väljaantud teatavaid dokumente ja teiste uute liikmesriikide väljaantud sarnaseid dokumente tunnustatakse võrdväärsena uute liikmesriikide väljaantud siseriiklike transiitviisadega.

(9) Arvestades, et kavandatava meetme eesmärki, milleks on kehtestada uute liikmesriikide kohaldatav ühepoolse tunnustamise kord, ei saa liikmesriigid piisaval määral saavutada eraldi tegutsedes ning seetõttu on eesmärk meetme ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutatav ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Käesoleva otsusega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel lubatakse Tšehhi Vabariigil, Eestil, Küprosel, Lätil, Leedul, Ungaril, Maltal, Poolal, Sloveenial ja Slovakkial (edaspidi "uued liikmesriigid") tunnustada ühepoolselt teatavaid Schengeni *acquis*'d täielikult rakendavate liikmesriikide väljaantud dokumente ja teiste uute liikmesriikide poolt kolmandate riikide kodanikele, kelle suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 539/2001 kohast viisanõuet, väljaantud dokumente võrdväärsena oma siseriiklike transiitviisadega.

Artikkel 2

1. Uus liikmesriik võib lugeda oma siseriikliku transiitviisaga võrdväärseks järgnevaid Schengeni *acquis*'d täielikult rakendavate liikmesriikide väljaantud dokumente, olenemata nende omanike kodakondsusest:

---

[8] EÜT L 239, 22.9.2000, lk 19

i) "ühtne viisa" vastavalt Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artiklis 10 osutatule;

ii) "pikaajaline viisa" vastavalt Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artiklis 18 osutatule;

iii) "elamisluba" vastavavalt ühiste konsulaarjuhiste IV lisas esitatule.

2. Kui uus liikmesriik otsustab käesolevat otsust kohaldada, tunnustab ta kõiki lõikes 2 osutatud Schengeni *acquis*'d täielikult rakendavate liikmesriikide väljaantud dokumente, olenemata sellest, milline riik on dokumendi välja andnud.

Artikkel 3

Artiklit 2 kohaldav uus liikmesriik võib lisaks tunnustada ühe või enama teise uue liikmesriigi väljaantud siseriiklikke lühiajalisi viisasid, pikaajalisi viisasid ja elamislubasid võrdväärsena oma siseriiklike transiitviisadega.

Uute liikmesriikide väljaantud dokumendid, mida võib tunnustada käesoleva otsuse kohaselt, on loetletud lisas.

Artikkel 4

Liikmesriigid võivad tunnustada dokumente võrdväärsena oma siseriiklike transiitviisadega üksnes juhul, kui kolmanda riigi kodaniku uuest liikmesriigist läbisõidu kestus ei ületa viit päeva.

Läbisõidu kestus peab jääma artiklites 2 ja 3 osutatud dokumentide kehtivusaja piiresse.

Schengeni *acquis*'d täielikult rakendavasse liikmesriiki sisenemiseks kasutatav ühtne ühekordse sissesõiduõigusega viisa kehtib selle omaniku tagasireisil läbi sama uue liikmesriigi territooriumi.

Artikkel 5

Uued liikmesriigid teavitavad 10 tööpäeva jooksul käesoleva otsuse jõustumisest komisjoni sellest, kas nad otsustavad käesolevat otsust kohaldada.

Komisjon avaldab uute liikmesriikide saadetud teatised Euroopa Liidu Teatajas.

Artikkel 6

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Seda kohaldatakse kuni 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 2 kohaselt vastuvõetava nõukogu otsusega määratava kuupäevani.

Artikkel 7

Käesolev otsus on adresseeritud Tšehhi Vabariigile, Eestile, Küprosele, Lätile, Leedule, Ungarile, Maltale, Poolale, Sloveeniale ja Slovakkiale.

Brüssel, […]

Euroopa Parlamendi nimel *president*	*Nõukogu nimel* *eesistuja*

LISA

Uute liikmesriikide väljaantavate dokumentide loetelu

TŠEHHI VABARIIK

Viisad

– **Vízum k pobytu do 90 dnů** – (*lühiajaline viisa*)

– **Vízum za účelem převzetí povolení k pobytu VR** – (*viisa elamisloa kättesaamiseks)*

– **Vízum k pobytu nad 90 dnů** – (*pikaajaline viisa*)

– **Diplomatické vízum** – (*diplomaatiline viisa*)

– **Zvláštní vízum** – (*eriviisa*)

– **Vízum za účelem strpění VS** – (*viisa erakorralise viibimise lubamiseks*)

– **Vstupní vízum VV** – (*sissesõiduviisa)*

– **Vízum za účelem dočasné ochrany VG** – (*viisa ajutiseks kaitseks*)

Elamisload

– **Prukaz o povoleki k pobytu pro statniko prislusnika** (*välismaalase elamisluba*)[9]

  – Pikaajaline elamisluba (kehtiv – kuni aegumiskuupäevani – kuni 1 aasta, võimalik on pikendamine)

  – Alaline elamisluba (Antakse välja välismaalastele, kes viibivad Tšehhi Vabariigi territooriumil üle 10 aasta. Ajaline piirang ei ole kohaldatav, kui välismaalane on Tšehhi kodaniku lähedane perekonnaliige (perekonna kooshoidmine) või kui välismaalane on viibinud Tšehhi Vabariigi territooriumil üle 8 aasta ja täidetud on täiendavad seadusega sätestatud tingimused (Tšehhi välismaalaste seaduse nr. 326/1999 Col. lõige 66)

KÜPROS

Viisad

– **Lennujaama transiitviisad**

– **Transiitviisad**

– **Reisiviisad** (*ühe-, kahe- või mitmekordse sissesõiduõigusega*)

Elamisload

– **Ajutine elamisluba** (*töötamiseks, külastamiseks, õppimiseks*)

– **Sissesõiduluba** (*töötamiseks, õppimiseks*)

– **Immigratsiooniluba** (*alaline luba*)

LÄTI VABARIIK

---

[9] Kõigi variantide korral on tegemist sama liiki dokumendiga, mille kehtivusaeg on näidatud kleebisel.

Viisad

– **Latvijas vīza - Kategorija C** (*lühiajaline viisa*)

– **Latvijas vīza - Kategorija D** (*pikaajaline viisa*)

Elamisload

– **Pastāvīgās uzturēšanās atļauja** (*alaline elamisluba*) [10]

– **Termiņuzturēšanās atļauja** (*ajutine elamisluba; kehtivusaeg kuus kuud kuni kümme aastat*)

– **Uzturēšanās atļauja** (*elamisluba*)[11]

  – **Termiņa** (*ajutine elamisluba; kehtivusaeg kuus kuud kuni kümme aastat*)

  – **Atļaujas veids – pastāvīgās** (*alaline elamisluba*)

LEEDU VABARIIK

Viisad

– **Trumpalaikė viza** (*lühiajaline viisa*)

– **Ilgalaikė viza** (*pikaajaline viisa*)

Elamisload

– **Leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje** (*ajutine elamisluba; kehtivusaeg üks kuni viis aastat*)

– **Leidimas nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje** (*alaline elamisluba*)

UNGARI

Viisad

– **Rövid időtartamú beutazóvízum** (*lühiajaline viisa*)

– **Tartózkodási vízum** (*pikaajaline viisa*)

Elamisload

– **Tartózkodási engedély** (*elamisluba; kehtivusaeg üks kuni neli aastat, võimalik on pikendamine*)

– **Letelepedési engedély** (*elamaasumisluba; annab omanikule õiguse elada Ungari territooriumil tähtajatult, dokumendi kehtivusaeg on 5 aastat*)

– **Bevándorlási engedély** (*immigratsiooniluba*)[12]

MALTA

---

[10] Välja antud enne 1. maid 2004

[11] Välja antud pärast 1. maid 2004

[12] Selle loa väljastamine lõpetati alates 2002. aasta 1. jaanuarist, kuid varem väljaantud load on endiselt kehtivad; neil välismaalastel on ID-kaardid.

Viisad

– **Lennujaama transiitviisad**

– **Transiitviisad** (*ei ületa 5 päeva*)

– **Lühiajalised või reisiviisad** (*ühe- või mitmekordse sissesõiduõigusega viisad*)

– **Pikaajalised viisad** (*annab kolmanda riigi kodanikele, kes taotlevad Malta territooriumile sisenemist muul kui immigratsiooni eesmärgil, õiguse üle 90 päeva kestvaks külastuseks*)

– **Grupiviisad** (*viibimisega kuni 30 päeva*)

POOLA

Viisad

– **Wiza wjazdowa** (*sissesõiduviisa, viibimisaeg on tavaliselt kuni kaks nädalat, kehtiv kuni üks aasta*)

– **Wiza pobytowa krotkoterminowa** (*lühiajaline viisa, viibimisaeg kuni kolm kuud, kehtiv kuni viis aastat, kuid tavaliselt üks aasta*)

– **Wisz pobytowa dlugoterminowa** (*pikaajaline viisa, viibimisaeg kuni üks aasta, kehtiv kuni viis aastat, kuid tavaliselt üks aasta*)

– **Wiza dyplomatyczna** (*diplomaatiline viisa, viibimisaeg kuni kolm kuud kuue kuu jooksul, kehtiv kuni viis aastat, kuid tavaliselt kuus kuud*)

– **Wiza sluzbowa** (*teenistusviisa, viibimisaeg kuni kolm kuud kuue kuu jooksul, kehtiv kuni viis aastat, kuid tavaliselt kuus kuud*)

– **Wiza kurierska** (*diplomaatilise kulleri viisa, kehtiv kuni kuus kuud*)

Elamisload

– **Karta pobytu** (*alaline elamisluba, "PL" seeria, välja antud alates 1. juulist 2001 välismaalasele, kes on saanud ajutise elamisloa, alalise elamisloa, pagulase staatuse või loa viibimiseks; kehtiv kuni 10 aastat*)

– **Karta stalego pobytu** (*alaline elamisluba, "XS" seeria, välja antud enne 30. juunit 2001 välismaalasele, kes on saanud alalise elamisloa; kehtiv kuni 10 aastat; viimane selle seeria kaart kehtib kuni 29. juunini 2011*)

– **Legitymacja dyplomatyczna** (*diplomaatiline kaart (beež), antakse välja akrediteeritud suursaadikutele ja esinduste diplomaatilise personali liikmetele)*

– **Legitymacja konsularna** (zielona) (*konsulaarkaart (roheline), antakse välja konsulitele ja konsulaarametnikele*)

– **Legitymacja sluzbowa** (*teenistuskaart, antakse välja esinduste haldus-, tehnilisele ja teenindavale personalile*)

SLOVEENIA

Viisad

– **Vizum za vstop** (*sissesõiduviisad*)

– **Vizum za kratkoročno bivanje C** – (*lühiajaline viisa*)

– **Vizum za daljše bivanje D** – *(pikaajaline viisa)*

Elamisload

– **Dovoljenje za stalno prebivanje** (*alaline elamisluba*)

– **Dovoljenje za začasno prebivanje** (*ajutine elamisluba; kehtivusaeg kuni üks aasta, kui Sloveenia välismaalaste seaduses ei ole teisiti sätestatud*)

SLOVAKI VABARIIK

Viisad

– **Krátkodobé vízum** (*lühiajaline viisa*)

– **Dlhodobé vízum** (*pikaajaline viisa*)

Elamisload

– **Prechodný pobyt** (*ajutine elamisluba; antakse välja Slovaki Vabariigis viibivatele välismaalastele; kehtib kuni üks aasta, mida on võimalik pikendada kuni viie aastani*)

– **Trvalý pobyt** (*alaline elamisluba; algselt kehtib kolm aastat ja seejärel tähtajatult*)

2005/0159 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

millega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel liikmesriigid tunnustavad ühepoolselt teatavaid Šveitsi ja Liechtensteini väljaantud elamislubasid oma territooriumilt läbisõiduks

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 62 lõike 2 punkti a,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,[13]

tegutsedes asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras

ning arvestades järgmist:

(1) 19. juuni 1990. aasta konventsiooni, millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut Beneluxi Majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi valitsuste vahel nende ühispiiridel kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta[14] (edaspidi "Schengeni konventsioon") artikliga 21 nähakse ette, et Schengeni *acquis*'d täielikult rakendavate liikmesriikide väljaantud elamislubasid tunnustatakse vastastikku võrdväärsena ühtse viisaga.

(2) Praegused ühenduse eeskirjad ei näe aga ette välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud korda, mille alusel kolmandate riikide väljaantud elamislubasid tunnustataks võrdväärsena ühtse viisaga ühisest alast läbisõiduks või selles lühiajaliseks viibimiseks.

(3) Kolmandate riikide kodanikud, kellel on Šveitsi väljaantud elamisluba ja kelle suhtes kohaldatakse nõukogu 15. märtsi 2001. aasta määruse (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud[15], kohast viisanõuet, peavad oma päritolumaale tagasi pöördumiseks taotlema ühisest alast läbisõiduks viisa. Liikmesriikide konsulaaresindused Šveitsis peavad selle tulemusel tegelema suure arvu viisataotlustega, mille on esitanud sellised kolmandate riikide kodanikud. Sarnased raskused on esinenud seoses viisataotlustega, mille on esitanud Liechtensteini väljaantud elamislubade omanikud.

(4) Schengeni *acquis'* kaheetapilise rakendamismenetluse tulemusena nõutakse uutelt liikmesriikidelt, kes ühinesid Euroopa Liiduga 1. mail 2004. aastal, alates ühinemise kuupäevast siseriiklike viisade väljaandmist nendele kolmandate riikide kodanikele, kellel on Šveitsi ja Liechtensteini väljaantud elamisload ja kelle suhtes kohaldatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 539/2001 kohast viisanõuet. Mõned uued liikmesriigid on

---

13 ELT C […], […], lk […]

14 EÜT L 239, 22.9.2000, lk 19

15 EÜT 81, 21.3.2001, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 851/2005 (ELT L 141, 04.06.2005, lk 3)

avaldanud muret täiendava halduskoormuse üle, mida see võib põhjustada nende konsulaatidele Šveitsis ja Liechtensteinis.

(5) Näib, et liikmesriikidel ei ole vaja nõuda selle kategooria isikutelt viisat, sest nad kujutavad endast liikmesriikidele vähest immigratsiooniohtu.

(6) Olukorra lahendamiseks nii Schengeni *acquis*'d täielikult rakendavate liikmesriikide kui uute liikmesriikide konsulaaresindustes Šveitsis ja Liechtensteinis peaks kehtestama välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud korra, mis põhineks Šveitsi ja Liechtensteini ametiasutuste väljaantud teatavate elamislubade ühepoolsel tunnustamisel võrdväärsena ühtsete või siseriiklike viisadega.

(7) Tunnustamine peaks piirduma vaid läbisõidu eesmärgiga, piiramata liikmesriikide võimalust anda välja viisasid lühiajaliseks viibimiseks.

(8) Tunnustamise korra kohaldamine peaks olema kohustuslik Schengeni *acquis*'d täielikult rakendavate liikmesriikide jaoks ja vabatahtlik uute liikmesriikide jaoks, kes kohaldavad otsust ... üleminekuperioodi jooksul kuupäevani, mille nõukogu määrab 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 2 esimeses lõigu kohaselt.

(9) Schengeni konventsiooni artikli 5 lõikes 1 sätestatud sisenemistingimusi, välja arvatud artikli 5 lõike 1 punktis b ettenähtuid, tuleb täita selles ulatuses, mil selle otsusega kehtestatakse transiitviisade ja Šveitsi ja Liechtensteini väljaantud elamislubade võrdväärsuse kord.

(10) Arvestades, et võetava meetme eesmärk mõjutab otseselt ühenduse *acquis*'d viisade kohta ja liikmesriigid ei saa seda piisaval määral saavutada eraldi tegutsedes ning seetõttu on eesmärk meetme ulatust ja mõju arvestades paremini saavutatav ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(11) Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi puhul kujutab käesolev otsus endast Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist ja jääb seega nõukogu 17. mai 1999. aasta otsuse 1999/437/EÜ (Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)[16] artikli 1 punktis A osutatud valdkonda.

(12) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolli artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani nõukogu käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning seetõttu ei ole see otsus Taanile suhtes siduv ega kohaldatav. Võttes aga arvesse, et käesolev otsus põhineb Euroopa Ühenduse asutamislepingu kolmanda osa IV jaotise kohaselt Schengeni *acquis*'l, otsustab Taani vastavalt nimetatud protokolli artiklile 5 kuue kuu jooksul pärast seda, kui nõukogu on käesoleva otsuse vastu võtnud, kas ta rakendab seda oma siseriiklikus õiguses või mitte.

(13) Käesolev otsus on Schengeni *acquis*' edasiarenduseks, milles Ühendkuningriik Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Schengeni *acquis*' Euroopa Liidu raamistikku integreerimise protokolli artiklite 4 ja 5 kohaselt ei

---

[16] EÜT 176, 10.7.1999, lk 31

osale, mistõttu Ühendkuningriik käesoleva otsuse vastuvõtmisel ei osale ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

(14) Käesolev otsus on Schengeni *acquis*' edasiarenduseks, milles Iirimaa Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Schengeni *acquis*' Euroopa Liidu raamistikku integreerimise protokolli artiklite 4 ja 5 kohaselt ei osale, mistõttu Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel ei osale ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav;

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Käesoleva otsusega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel liikmesriigid tunnustavad elamislubasid, mille Šveits ja Liechtenstein on välja andnud kolmandate riikide kodanikele, kelle suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) 539/2001 kohast viisanõuet, võrdväärsena oma ühtse või siseriikliku transiitviisaga.

Artikkel 2

Schengeni *acquis*'d täielikult rakendavad liikmesriigid tunnustavad ühepoolselt Šveitsi ja Liechtensteini väljaantud elamislubasid, mis on loetletud lisas.

Uued liikmesriigid, kes kohaldavad otsust …, millega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel Tšehhi Vabariik, Eesti, Küpros, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia ja Slovakkia tunnustavad ühepoolselt teatavaid dokumente võrdväärsena oma siseriiklike viisadega, mille nad on välja andnud oma territooriumilt läbisõiduks, võivad tunnustada ühepoolselt käesoleva otsuse lisas loetletud elamislubasid võrdväärsena oma siseriikliku transiitviisaga kuni kuupäevani, mille nõukogu määrab 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 2 kohaselt.

Artikkel 3

Kolmanda riigi kodaniku läbisõidu kestus läbi liikmesriigi territooriumi ei tohi ületada 5 päeva.

Läbisõidu kestus peab jääma lisas loetletud dokumentide kehtivusaja piiresse.

Artikkel 4

Uued liikmesriigid teavitavad 10 tööpäeva jooksul käesoleva otsuse jõustumise kuupäevast komisjoni sellest, kas nad otsustavad käesolevat otsust kohaldada. Komisjon avaldab uute liikmesriikide saadetud teabe Euroopa Liidu Teatajas.

Artikkel 5

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Artikkel 6

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, […]

Euroopa Parlamendi nimel *president*	*Nõukogu nimel* *eesistuja*

LISA 1

Artiklis 2 osutatud Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini väljaantavate elamislubade loetelu

A. ŠVEITSI VÄLJAANTAVAD ELAMISLOAD

– Ausländerausweis B / Livret pour étrangers B / Libretto per stranieri B / Legitimaziun d'esters B

(B-tüüpi ajutine elamisluba. Antakse välja kolme- või neljakeelses versioonis)

(Hall)

– Ausländerausweis C / Livret pour étrangers C / Libretto per stranieri C

(C-tüüpi alaline elamisluba) (Roheline)

– Ausländerausweis Ci / Livret pour étrangers Ci / Libretto per stranieri Ci

(Ci-tüüpi elamisluba valitsusvaheliste organisatsioonide ja Šveitsi Konföderatsiooni välisesinduste töötajate pereliikmetele. Antakse kaasatulevale partnerile ja alla 21-aastastele lastele) (Punane)

B. LIECHTENSTEINI VÄLJAANTAVAD ELAMISLOAD

– Jahresaufenthaltsbewilligung (ajutine elamisluba)

– Niederlassungs bewilligung (*elamaasumisluba, mille kehtivusaeg ei ole ajaliselt piiratud*).

GENERAL ANNEX

1. LEGAL ANALYSIS:

1.1 EP and Council Decision introducing a simplified regime for the control of persons at the external borders based on the unilateral recognition by Czech Republic, Estonia, Cyprus, Latvia, Lithuania, Hungary, Malta, Poland, Slovenia, Slovakia of certain documents as equivalent to their national visas for the purposes of transit through their territories.

The proposed Decision is based on Article 62(2) of the Treaty establishing the European Community and is addressed to the new Member States. According to Article 62 (2), the Community can adopt measures on the crossing of the external borders of the Member States: first of all (point 2a), measures establishing "standards and procedures to be followed by Member States in carrying out checks on persons at such borders"; these measures deal in particular with the conditions for entry in view of a short stay in or transit through the area without internal borders; secondly (point 2b), measures on rules on visas for intended stays of no more than three months – including transit – in the Schengen area, i.e. on the prior authorisation required or not for crossing the external borders.

Article 62 (2) (a) deals with the procedures for the carrying out of checks on persons crossing the external borders. This includes the control on required visas and authorisations; Article 62 (2) (b) deals with the matter of the uniform visa. One of the basic principles underlying the creation of an area without internal borders is that an authorisation given by one Member State being part of this area is also valid for crossing the external borders of the other Member States that are part of that area without internal borders. In an area without internal frontiers, such a mutual recognition of visa is compulsory. This is also true for the principle of the equivalence between a residence permit issued by another Member State and a visa issued by national authorities.

As long as some Member States are applying the Schengen provisions on the crossing of external borders (point 2a) and on the visa lists (point 2b(i)), without being part of the area without internal borders, the compulsory mutual recognition cannot be imposed. However, it can be envisaged that a simplified regime can be established as regards the controls by the new Member States on certain persons crossing the external borders. This is the case as regards those third country nationals who hold visas and residence permits issued by Schengen Member States or another new Member State. These third country nationals having gone through strict screening either by a Schengen Member State or by another new Member State are not considered to present a threat to public policy or to represent a risk of illegal immigration. This being so, Member States not yet participating in the area without internal borders should be allowed to unilaterally recognise visa and residence permits issued by Schengen states or by another new Member State. -

The regime will thus allow new Member States to simplify the control at the external borders by unilaterally recognising certain documents issued by Member States fully implementing the Schengen acquis as well as similar national documents issued by other new Member States. The regime will be applicable till the end of the transitory period and the full participation of the new Member States in the area without internal borders, date from which the mutual recognition of such documents becomes compulsory.

The recognition regime would be limited to the purpose of transit through the territory of new Member States. Such a limitation is necessary in order to avoid any risk of confusion or bad

implementation of the current Schengen rules on visa which define the state responsible for a visa application (it is the State in whose territory is located the main destination of the visit or the State of the first entry). In fact, the correct implementation of the Schengen rules regarding the State responsible for issuing a visa could be challenged if, on the basis of a visa issued by a Schengen State, a third country national was authorized to enter the territory of a new Member State for a short stay of up to 90 days.

The documents selected for the recognition regime are:

- the uniform visa issued by a Schengen State in compliance with the common rules laid down in the Common Consular instructions (transit, short term or travel, group visa);

- national long stay visas issued by a Schengen State according to their national legislation;

- residence permits issued by a Schengen State and which are included in Annex IV of the Common Consular Instructions which lists the documents entitling their holders to enter the Schengen area without a visa ;

- the national short term and long term visas as well as the residence permits issued by another new Member State.

Taking into account the existing rules on transit visas in the Common Consular Instructions as well as the geographical situation of new Member States, the duration of the transit period may not exceed five days. The introduction of a unilateral recognition regime by a Community instrument would not impose any new obligations to new Member States in addition to those listed in the 2003 Act of Accession and would thus not constitute a derogation from the 2003 Act of Accession. The purpose of the proposed rules is to allow unilateral recognition of certain documents (issued by Member States fully implementing the Schengen acquis or new Member States) by new Member States keen to avoid administrative difficulties that would accompany the issue of national visas for third country nationals, holders of such documents. The proposed regime will be implemented on an optional basis: new Member States have the possibility either to implement the new instrument or to continue issuing national visas as required by the Accession Act.

Should they opt for the implementation of the common regime, new Member States will have to accept all documents issued by Member States fully implementing the Schengen acquis, thus avoiding any distinction as regards the issuing Authority. The extension of the recognition rules to the documents issued by other new Member States is possible for new Member States participating in the unilateral recognition regime of Schengen documents.

New Member States have to communicate their decision to the Commission. The Commission will publish this information and ensure in this way that the whole system is transparent. A new Member State could nevertheless refuse entry to third country nationals whose names are on its national list of alerts.

The proposed system is limited to the transit purpose. Thus, it is not aimed at replacing the issuing of national visas by new Member States for short stay. Consequently, in compliance with the existing rules, new Member States have the possibility to issue multi-entry national visas for short stay which could be valid for one or more years in order to facilitate the mobility of third country nationals, holders of Schengen documents, who need to travel frequently to a new Member State.

This instrument will be adopted by co-decision.

1.2. EP and Council Decision establishing a simplified regime for the control of persons at the external borders based on the unilateral recognition by the Member States of certain residence permits issued by Switzerland and Liechtenstein for the purpose of transit through their territory.

The Decision proposed is based on Article 62(2) (a) of the Treaty establishing the European Community. As stated above, Article 62 (2) (a) deals with measures establishing "standards and procedures to be followed by Member States in carrying out checks on persons at such borders. The introduction of a simplified regime for the control of persons at the external borders is based on the compulsory unilateral recognition of residence permits issued by a third country as a valid authorisation to cross the external borders of the Member States. Again as regards a third country national who is in possession of a resident permit from Switzerland or Liechtenstein, it is to be considered that such a person would not be a threat to public policy or would not represent a risk of illegal immigration.

The proposed Decision thus foreseeing the establishment of a simplified regime for the control of persons at the external borders based on the unilateral recognition regime by Member States fully participating in the common area and by new Member States for which the Schengen acquis is legally binding upon accession. The recognition is limited to the transit purpose. The implementation of the recognition regime is mandatory for Member States fully participating in the common area. For new Member States participating in the EP and Council Decision allowing the unilateral recognition by them of documents issued by Schengen States and other new Member States as equivalent to national visa for the transit purpose, the implementation of the present instrument is optional during the transitory period till the date to be decided by the Council for their full integration into the Schengen area. This distinction is necessary in order to avoid imposing upon new Member States additional obligations during this period.

Prior to their full integration within the common area, new Member States have the possibility to decide whether they will participate in the recognition regime and they have to notify their decision to the European Commission. The Commission will ensure the publication of the relevant information. The recognition regime will be applicable to all third country nationals, submitted to a visa obligation according to Annex 1 of Regulation 539/2001, who are holders of certain residence permits issued by Switzerland and Liechtenstein. A list of these documents is annexed to the Decision. The system proposed does not in any way affect the rules of the Schengen acquis as regards procedures and verifications required for crossing the external borders.

As the proposed system is limited to transit, it does not affect the possibility of Member States to issue multi-entry visas for short stay, valid for one or more years in order to facilitate the mobility of third country nationals, holders of residence permits issued by Switzerland and Liechtenstein.

Pursuant to Council Decision (EC) 2004/927 this instrument will be adopted by co-decision.

2. SUBSIDIARITY AND PROPORTIONALITY

Article 5 of the EC Treaty provides that "action by the Community shall not go beyond what is necessary to achieve the objectives of this Treaty". Action taken by the Community must be the simplest form of action possible that enables the proposal to attain its objective and to be implemented as efficiently as possible. In this spirit the proposed legal instruments chosen to establish common principles for the introduction of a unilateral recognition regime are:

- A Decision allowing new Member States to recognise unilaterally certain documents issued by Member States fully implementing the Schengen acquis as well as similar national documents issued by other new Member States during the transitory period till the full integration of new Member States into the common area. Participation in the regime is optional.

- A Decision on the unilateral recognition by Member States of the certain residence permits issued by Switzerland and Liechtenstein as equivalent to visa for the transit purpose. The aim is to facilitate transit via the territory of the Member States by forgoing the need for transit visas for the holders of such residence permits issued by these two countries. The proposed regime is mandatory for Member States fully implementing the Schengen acquis. Participation in the recognition regime is optional for new Member States during the transitory period till the date of their full integration into the common area, date from which the recognition regime becomes compulsory.

The objective pursued by the above mentioned proposals, that is the introduction on a temporary basis of common rules on unilateral recognition of certain documents by new Member States as well as the introduction of a common regime for unilateral recognition by Member States of certain residence permits issued by Switzerland and Liechtenstein, can only be attained through action at the Community level, as no Member State would have the possibility to adopt purely national measures achieving the desired effect.

The Community action has opted for measures that would allow the proposal to attain its objective and be implemented as efficiently as possible. In this spirit, two different legal instruments have been chosen taking into account the objectives foreseen. For the first proposal, an EP and Council Decision is the appropriate legal instrument for the optional implementation by new Member States of common unilateral recognition rules which constitute a temporary derogation of the existing rules for mutual recognition. For the second proposal, an EP and Council Decision is chosen in view of the fact that the proposed provisions foresee the setting up of a permanent regime of derogation from the current mutual recognition rules, allowing the unilateral recognition by all Member States fully implementing the Schengen acquis of certain residence permits issued by Switzerland and Liechtenstein.

3. CONSEQUENCES IN RELATION TO THE VARIOUS PROTOCOLS ANNEXED TO THE TREATY

The first proposed EP and Council Decision is addressed exclusively to new Member States introducing a specific transitory regime allowing them to unilaterally recognise certain documents issued by Member States fully implementing the Schengen acquis and similar documents issued by other new Member State(s). The proposed Decision is optional and would be applicable by a new Member State till the date to be decided by the Council in compliance with Article 3 paragraph 2 of the 2003 Act of Accession. By its own nature, the regime established by this proposal can not imply the variable situation as laid down by the protocols on the position of the United Kingdom, Ireland and Denmark.

The proposed EP and Council Decision concerning the unilateral recognition by Member States of certain residence permits issued by Switzerland and Liechtenstein as equivalent to the transit visa falls within Title IV of the Treaty and is therefore affected by the "variable geometry" arising from the Protocols on the positions of the United Kingdom, Ireland and Denmark. The proposal for a Decision builds upon the Schengen *acquis*. Consideration must therefore be given to certain consequences arising from the various Protocols:

United Kingdom and Ireland

Pursuant to Articles 4 and 5 of the Protocol integrating the Schengen *acquis* into the framework of the European Union, Ireland and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, which are not bound by the Schengen *acquis*, "may at any time request to take part in some or all of the provisions of the *acquis*". The proposal for a Decision constitutes a development of a part of the Schengen *acquis*, in which the United Kingdom and Ireland do not take part, in accordance with Council Decision 2000/365/EC of 29 May 2000 concerning the request of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and Council Decision 2002/192/EC of 28 February 2002 concerning Ireland's request to take part in some of the provisions of the Schengen *acquis*. The United Kingdom and Ireland are therefore not taking part in its adoption and are not bound by it or subject to its application.

Denmark

Under the Protocol on the position of Denmark annexed to the EC Treaty, Denmark does not take part in the adoption by the Council of measures pursuant to Title IV of the EC Treaty, with the exception of "measures determining the third countries whose nationals must be in possession of a visa when crossing the external borders of the Member States" or "measures relating to a uniform format for visas" (former Article 100c). Where, however, as in this case, the proposals constitute a development of the Schengen *acquis*, Article 5 of the Protocol states that, "Denmark shall decide within a period of six months after the Council has decided on a proposal or initiative to build upon the Schengen *acquis* under the provisions of Title IV of the Treaty establishing the European Community, whether it will implement this decision in its national law".

Norway and Iceland

Pursuant to the first paragraph of Article 6 of the Protocol integrating the Schengen *acquis*, an Agreement was signed on 18 May 1999 between the Council, Norway and Iceland in order to associate these two countries with the implementation, application and development of the Schengen *acquis*.[17] Article 1 of this Agreement states that Norway and Iceland are associated with the activities of the EC and the EU in the fields covered by the provisions referred to in Annexes A (provisions of the Schengen *acquis*) and B (provisions of European Community acts which have replaced corresponding provisions of — or were adopted pursuant to — the Schengen Convention) to the Agreement, and their further development. Under Article 2 of the Agreement, Norway and Iceland implement and apply the provisions of all acts or measures taken by the European Union amending or building upon the integrated Schengen *acquis* (Annexes A and B).

The present proposal builds upon the Schengen *acquis* as defined in Annex A to the Agreement. The matter must therefore be discussed in the "Mixed Committee" provided for in Article 4 of the Agreement to allow Norway and Iceland "to explain the problems they encounter in respect of" the measure and "to express themselves on any questions concerning the development of provisions of concern to them or the implementation thereof".

4. ARTICLE-BY-ARTICLE COMMENTARY

4.1 EP and Council Decision (EU) No ….. introducing a simplified regime for the control of persons at the external borders based on the unilateral recognition by Czech Republic, Estonia, Cyprus, Latvia, Lithuania, Hungary, Malta, Poland, Slovenia,

[17] OJ L 176, 10.7.99, p. 35.

Slovakia of certain documents as equivalent to their national visas for the purposes of transit through their territories

Article 1

The Article specifies the purpose of the Decision, which is to introduce a simplified regime for the control of persons at the external borders based on allowing the new Member States to recognise unilaterally, as equivalent to their national visas, documents issued by Member States fully participating in the common area and documents issued by other new Member States. This derogation from the current recognition rules in the acquis is limited to transit through the territory of the new Member States. The regime is applicable to all third country nationals submitted to the visa requirement according to Regulation 539/2001. Family Members of citizens of the Union who have exercised their right to free movement within the EU are also beneficiaries of the common rules.

Article 2

The proposal follows an optional approach allowing the new Member States to decide whether they use the derogation regime or continue implementing the current rules. New Member States opting for the implementation of the common rules unilaterally recognize certain documents issued by Member States fully implementing the Schengen acquis. The list of documents issued by Member States fully implementing the Schengen acquis covers the uniform visa and the long term national visa as described in the Articles 10 and 18 of the Schengen Implementation Convention respectively, and all the residence permits issued by these countries listed in the Annex IV of the Common Consular Instructions. All documents issued by all Member States fully implementing the Schengen acquis without any distinction as regards the issuing Member State are covered by the recognition regime. The objective pursued is to preserve the equal value of all documents issued by the Schengen States.

Article 3

New Member States that have decided to implement the common rules recognizing the documents issued by the Schengen States may, in addition, opt for the recognition of documents issued by other new Member State(s). In an Annex to this Decision there is a list of the documents issued by the new Member States which could be subject of such recognition.

Article 4

Inspired by the duration of the transit mentioned in the Common Consular Instructions, the proposed duration of the transit period has been set at five days. This period should be sufficient for covering any transit requirement through the territory of a new Member State. Since the recognition regime concerns different categories of Schengen and national documents of varying lengths of validity, the proposed system opts for a general framework defining the minimum acceptable length of validity of the documents concerned. Consequently, the period of validity has to exceed five days from the day of entry into the territory of the new Member State. As concerns the uniform visa allowing one entry (and short stay), it is foreseen that once used for entry to the common area, it can be used again as valid authorisation for purposes of transit through the territory of a new Member State on the return-trip of the holder back to the country of origin.

Article 5

New Member States have the obligation to communicate to the Commission, within a specific time period, their position concerning their eventual participation in the common recognition

regime. All relevant information submitted by the new Member States, will be published by the Commission in the Official Journal of the European Union.

Article 6

Standard provision

Taking account of the "two step Schengen implementation procedure", the proposed recognition regime will cover the whole transitory period until the date specified in the Council Decision which will be adopted in conformity with Article 3(2) of the 2003 Act of Accession.

Article 7

Standard provision.

4.2. EP and Council Decision (EU) No ….. establishing a simplified regime for the control of persons at the external borders based on the unilateral recognition by the Member States of certain residence permits issued by Switzerland and Liechtenstein for the purpose of transit through their territory

Article 1

The Article specifies the purpose of the Decision, which is to establish a simplified regime for the control of persons at the external borders based on the unilateral recognition of residence permits issued by Switzerland and Liechtenstein as equivalent to their visa. The purpose of this recognition is limited to the transit through the Schengen territory or the territory of the new Member States.

Article 2

The proposal follows two different implementation mechanisms:

(a) Member States that have fully implemented the Schengen acquis are obliged to unilaterally recognise all residence permits issued by Switzerland and Liechtenstein which are listed in the Annex;

(b) New Member States that have decided to implement the Decision … and recognised unilaterally the documents issued by Member States fully implementing the Schengen acquis, may chose to participate during the transitory period till their full integration into the Schengen area ("optional participation"). In particular, new Member States that have already opted for the unilateral recognition of the documents issued by Member States fully implementing the Schengen acquis and documents issued by other new Member State(s), could in addition decide to recognise all the residence permits issued by Switzerland and Liechtenstein which are listed in the Annex. The common recognition rules will become mandatory for them after their full integration into the common area.

Article 3

Inspired by the duration of the transit mentioned in the Common Consular Instructions, the proposed duration of the transit period has been set at five days. This period should be sufficient for covering any transit requirement through the territory of Member State(s). The validity of the documents listed in the annex has to exceed five days from the moment of entry, thus covering the whole period afforded for transit.

Article 4

New Member States have the obligation to communicate to the Commission, within a specific time period, their position concerning their eventual participation in the common recognition regime. All relevant information submitted by the new Member States will be published by the Commission in the Official Journal of the European Community.

Articles 5 and 6

Standard provision